

ĆWIECZENIA
DO
INTERNETOWEGO PODRĘCZNIKA HISTORII KASZUBÓW
KARTA ODPOWIEDZI

Temat 4: POMORZE – OJCZYZNA KASZUBÓW PRZED TYSIĄCEM LAT.

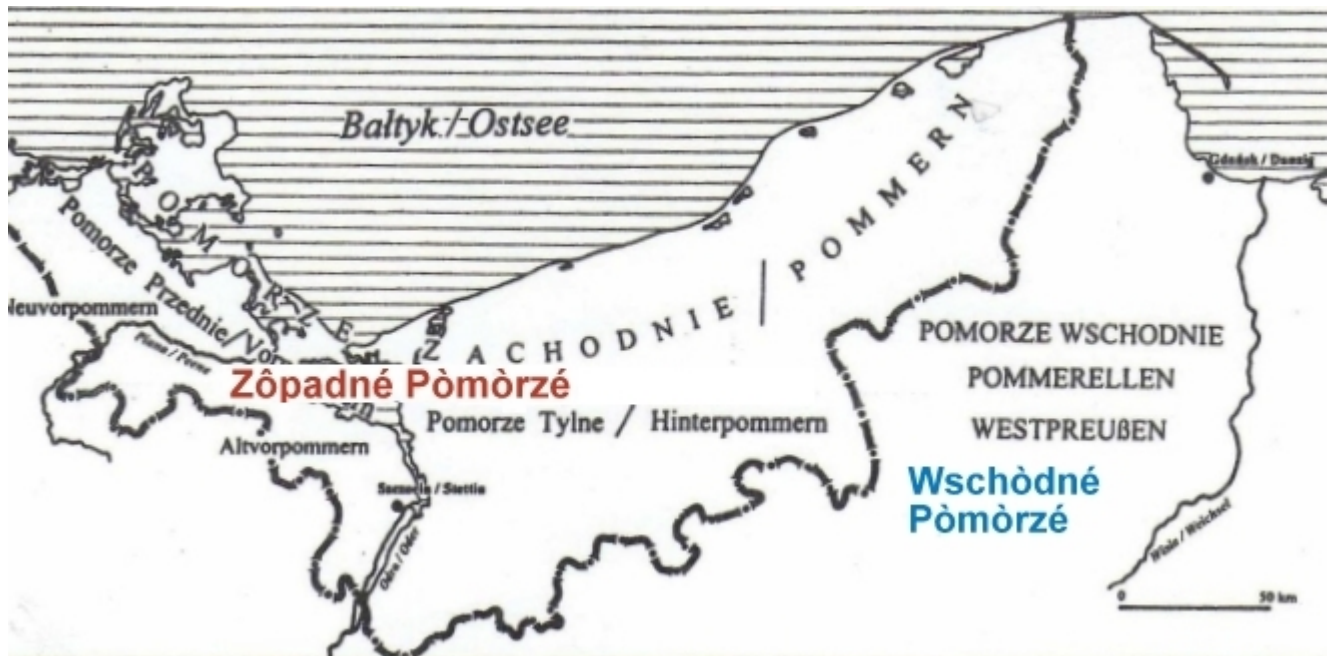
Zadanie 1 [3 pkt]

Język	Część Pomorza		
niemiecki	Vorpommern	Hinterpommern	Pommerellen
kaszubski	Przédné Pòmòrzé	Tilné Pòmòrzé	Wschòdné Pòmòrzé
polski	Pomorze Przednie	Pomorze Tylne	Pomorze Wschodnie

Schemat punktowania:

- 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi
- 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi
- 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi
- 0 pkt – niepoprawne odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 2 [2 pkt]

Schemat punktowania:

- 2 pkt – podanie dwóch poprawnych (tzn. prawidłowo zaznaczonych na mapie) odpowiedzi
- 1 pkt – podanie jednej poprawnej (tzn. prawidłowo zaznaczonej na mapie) odpowiedzi
- 0 pkt – niepoprawne odpowiedzi (tzn. błędnie zaznaczone na mapie) lub brak odpowiedzi

Zadanie 3 [4 pkt]

kaszubsko-lucickie; zachodniokaszubskie; kaszubsko-kocięwskie; wschodniokaszubskie

Schemat punktowania:

- 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi
- 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi
- 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi
- 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi
- 0 pkt – niepoprawne odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 4 [4 pkt]

A.

Księstwo kaszubsko-lucickie – np.: państwo Gryfitów obejmowało część kaszubską (do ujścia Odry) oraz obszary na zachód od Odry, zamieszkiwane przez Wioletów (Luciców).

Księstwo zachodniokaszubskie – jeden z następujących argumentów (samodzielnie lub w połączeniu z innymi): państwo Gryfitów obejmowało zachodnią część Kaszub; władcy tego państwa tytułowali się książętami Kaszub bądź Kaszubów; z dawnych mieszkańców tego państwa, jedynie Kaszubi przetrwali do czasów nam współczesnych.

B.

Księstwo kaszubsko-kociewskie – teren, które obejmowało niegdyś to państwo tworzą dzisiaj przede wszystkim dwa regiony: Kaszuby i Kociewie (należy jednak pamiętać, że nazwa Kociewie pojawiła się w źródłach pisanych dopiero w XIX w.).

Księstwo wschodniokaszubskie – jeden z następujących argumentów (samodzielnie lub w połączeniu z innymi): państwo to obejmowało wschodnią część ziem zamieszkiwanych przez Kaszubów; władcy tego państwa, choć nie używali tytułu kaszubskiego, to w naszej tradycji uchodzą za władców kaszubskich; Kaszubi – we wschodniej części Pomorza – w przeszłości zamieszkiwali znacznie większy obszar niż obecnie; stolica tego księstwa mieściła się w Gdańsku – stolicy współczesnych Kaszub.

Uwaga! Należy uznać inne, poprawne odpowiedzi.

Schemat punktowania:

- 4 pkt – podanie czterech poprawnych argumentów
- 3 pkt – podanie trzech poprawnych argumentów
- 2 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów
- 1 pkt – podanie jednego poprawnego argumentu
- 0 pkt – nieodpowiednie argumenty lub ich brak

Zadanie 5 [4 pkt]

Odra; Wisła; Reknica; Rostock

Schemat punktowania:

- 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi
- 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi
- 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi
- 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi

0 pkt – niepoprawne odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 6 [2 pkt]

„Kaszubizacja” dziejów Pomorza oparta jest na ukazaniu Pomorza jako ziemi zamieszkiwanej przez Kaszubów, którzy mieli w przeszłości własne państwa, w których panowały rodzime dynastie. Pomorze jest ziemią ojczystą Kaszubów (*Tatczěžnã, jô lubòtną tu móm; To je wizerënk naszi òjczěžnë*). W tej koncepcji Pomorze (między dolną Wisłą a dolną Odrą), przynajmniej w średniowieczu, stanowiło obszar jednolity pod względem etniczno-językowym. W literackiej wizji tę jednolitość przeniesiono także na tereny zaodrzańskie (*do Roztoczi bróm; òna sã cygnie (...) tãdë, gdzie (...) miasto Roztoka*), choć w rzeczywistości były to ziemie zamieszkiwane przez Wieletoń. To rozszerzenie etnicznych granic Kaszub aż po dzisiejsze miasto Rostock, wynikało m.in. z przynależności politycznej tych ziem do kaszubskiego państwa Gryfitów.

Uwaga! Należy uznać inne poprawne odpowiedzi.

Schemat punktowania:

2 pkt – poprawne odwołanie się (wystarczy jeden aspekt) do dwóch utworów

1 pkt – odwołanie się (wystarczy jeden aspekt) do jednego utworu

0 pkt – niepoprawne odwołanie się do utworu (utworów) lub brak odpowiedzi

Zadanie 7 [3 pkt]

I. A; II. C; III. B

Schemat punktowania:

3 pkt – podanie poprawnych odpowiedzi w trzech podpunktach

2 pkt – podanie poprawnych odpowiedzi w dwóch podpunktach

1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi w jednym podpunkcie

0 pkt – niepoprawne odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 8 [3 pkt]

A. F; B. P; C. F

Schemat punktowania:

3 pkt – podanie poprawnych odpowiedzi w trzech podpunktach

2 pkt – podanie poprawnych odpowiedzi w dwóch podpunktach

1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi w jednym podpunkcie

0 pkt – niepoprawne odpowiedzi lub brak odpowiedzi

Zadanie 9 [1 pkt]

Rzeka

Schemat punktowania:

1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi

0 pkt – niepoprawna odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 10 [1 pkt]

Pracę należy podzielić na kilka etapów:

- 1) Należy się zastanowić nad znaczeniem słowa *suma* (główna, uroczysta msza, odprawiana w niedzielę i święta). Uczniowie na tym etapie działań ustalają, że bitwa odbyła się w niedzielę (należy odrzucić święto, skoro wydarzenie miało miejsce w przeddzień dnia świętego Wawrzyńca).
- 2) Należy ustalić dzień, który w kalendarzu poświęcony jest świętemu Wawrzyńcowi. Uczniowie, korzystając ze strony https://pl.wikipedia.org/wiki/Og%C3%B3lne_kalendarz_rzymski znajdują dni, które poświęcone są św. Wawrzyńcowi (21 lipca, 10 sierpnia, 28 września).
- 3) Należy ustalić, który z trzech znalezionych wcześniej terminów jest właściwy – uczniowie zapoznają się z życiorysami osób, które nosiły to imię. Ze względu na daty ich życia oraz termin bitwy, ustalają, że pod uwagę należy wziąć tylko św. Wawrzyńca, który jest wspominany 10 sierpnia.
- 4) Uczniowie, wykorzystując podany fragment ustalają, że bitwa odbyła się w niedzielę, 9 sierpnia.
- 5) Korzystając ze strony <http://www.astro.uni.torun.pl/~kb/Efemerydy/JulianDay.htm> należy ustalić, w którym roku (1135 czy 1136) 9 sierpnia wypadł w niedzielę. Uczniowie podają ostateczny wynik: 9 sierpnia 1136 r. (w 1135 r. był to piątek).

Schemat punktowania:

Za poprawne ustalenia na każdym etapie po 1 punkcie. Łącznie można zdobyć 5 punktów.